

THOMAS ALVA EDISON JE VČERAJ ZJUTRAJ UMRL

SLAVNI IZNAJDI TELJ SE JE
ZADNJE DNI MALO ZAVEDAL
IN JE MIRNO ZAVEČNO ZASPAL

Zdravnik je ugotovil, da je slaven iznajditelj umrl v spanju. — Truplo počiva na mrtvaškem odru v knjižnici hiše, v kateri je živel Edison petinštirideset let. — Kdaj in kje po pokopan, ne bo objavljeno, da se prepreči prevelik naval občinstva. — Časniški poročevalci so v bližnji garaži pričakovali vesti o njegovi smrti.

Včeraj zjutraj ob pol štirih je umrl v West Orange, N. J., Thomas Alva Edison, eden najslavnejših iznajditeljev. Deloval je do svoje pozne starosti ter osrečil človeštvo z neštevilnimi iznajdbami.

V Llewellyn parku, na posestvu tega najslavnejšega Amerikanca, je vladal popoln mir, ko se je bližala zadnja ura.

V bližnji garaži so čakali časniški poročevalci vesti o njegovi smrti.

Daleč naokrog so bili razpostavljeni stražniki, ki so skrbeli za popoln mir.

V soboto popoldne so se poslovili od bolnika člani njegove družine in uslužbenci. Med njimi je bil eden, ki je bil že dvainpetdeset let v njegovi službi.

Pri njem je bil do zadnjega njegov zdravnik dr. Hubert S. Howe, ki je tudi sporočil poročevalcem vest o njegovi smrti.

Rekel je, da je bil zadnjih 54 ur v nezavesti in da je takorekoč v spanju umrl.

Ob pol štirih zjutraj je bilo torej končano pestro in uspehov polno Edisonovo življenje.

Truplo so položili na mrtvaški oder v knjižnici hiše, v kateri je prebival Edison petinštirideset let.

Vest o njegovi smrti se je potom aparatov, katere je Edison sam iznašel oziroma pomagal iznajti, z bliskovito naglico razširila v vse dele sveta.

In iz vseh delov sveta so začele prihajati brzjavke z izrazi sožalja.

Eden prvih, ki je izrazil Edisonovi vdovi in njegovim otrokom svoje sožalje, je bil predsednik Hoover, njegov občudovalec in njegov osebni prijatelj.

Družina pokojnika je včeraj sklenila, da ne bo objavila dneva, ko se bo vršil pogreb, da se prepreči naval občinstva.

Pokojnik je bil rojen kot sin revnega žitnega trgovca dne 11. februarja 1847 v mestu Milanu v državi Ohio.

Z dvanajstimi leti je nastopil svojo pot v življenje. Začel je prodajati časopise na železnici med Chicagom in Detroitom.

Nato se je naučil telegrafirati. Ena njegovih prvih iznajdb je bila, kako pošiljati po eni žici istočasno več brzjavk.

Leta 1877 je napravil Edison eno svojih največjih iznajdb — konstruiral je namreč fonograf. — Kmalu nato se je posvetil novemu problemu — električni žarnici. Iznašel jo je 18. oktobra 1879.

Nato je sledila iznajdba iznajdbi, in lahko se reče, da jih je vseh skupaj nad tisoč.

Njegovo življensko geslo je bilo: — Vsak uspeh sestoji iz dveh odstotkov inšpiracije in osemindevdesetih odstotkov trdega dela.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda
v Ameriki! — Naročajte ga!

Japonci se vedno napadajo

PROF. PUPIN
ODLIKOVAN

Slaven iznajditelj, ki je po rodu Jugoslovčan, je dobil najvišje ameriško odlikovanje za inženirje.

Dr. Michael I. Pupin, profesor na Columbia vsehčilišču v New Yorku, je sprejel za leto 1932 najvišje ameriško odlikovanje za inženirje, Fritz Goldovo zlato kolajno kot priznanje za svoje delovanje, kot "znanstvenik, inženir, pisatelj, iznajditelj, zlasti pa za izboljšanje telefona".

Dr. Pupin je profesor elektromehanike na Columbia univerzi. Med inženirji in znanstveniki je splošno znan kot iznajditelj električnih strojev pri telefonih na veliko razdaljo.

Njegov najbolj poznan spis je "Od naseljenca do iznajditelja".

Dr. Pupin je bil rojen v Banatu v Jugoslaviji kot si ubožnih kmetijskih starišev. Še kot mlad deček je prišel v Ameriko in je opravljal razna nizka dela v restavracijah in na farmi. Obiskoval je večerno šolo, potem pa Columbia vsehčilišče, kjer je tudi dovršil svoje študije in bil promoviran doktorjem znanosti in na John Hopkins vsehčilišču dobil naslov doktorja pravdnoznanstva. Nekaj let je študiral tudi na berlaskem vsehčilišču.

Pred leti je bil predsednik American Institute of Electrical Engineers in American Association for the Advancement of Science.

DOKTORICA UMRLA
MED OPERACIJO

PHILADELPHIA, Pa., 18. okt. — Dr. Margaret F. Butler je ravno imela zelo nevarno operacijo na neki ženski na mišičevju, ki veže grlo z ušesi. Njen operacijski nož ni bil oddaljen niti en milimeter od možgan, ko ji nenadoma pade nož iz rok, sama pa pade na tla poleg operacijske mize.

Nje pomočnik naglo nadaljuje operacijo, kjer je dr. Butler prehal in jo srečno izvrši.

POLETJE V CONNECTICUT

NEW HAVEN, Conn., 18. okt. — Poletne ptice so sicer že odletele, toda poletje se še vedno drži. Španski bezeg, beli in vijolčni, je v polnem cvetju; sadno drevje je pokrit s cvetjem, dalje je videti cveteti skoro v vsakem vrtu. V Old Lyme je neka jablana, ki je pozabila evstvi spomladi, v najlepšem cvetju. Drevje po deželi je ozelenelo razun na višjih krajih.

"MRLIČ" SE JE ZBUDIL

BUKAREŠTA, Rumunska, 18. oktobra. — Tekom pogrebnih obredov za trgovca Vasila Schillerja, se je pokrov njegove krste dvignil in "mrlič" se je dvignil v svoji mrtvaški obleki in pričel klicati na pomoč.

Med pogrebi je nastala velika zmešnjava, ženske so omedlele, moški pa so pričeli bežati iz cerkve. Slednjič se je posrečilo na pravilni red; Schillerja so ljudje spremili na njegov dom, kjer je kmalu okrevl.

"MAYFLOWER"
NIMA SREČE

Mayflower je bila jahta štirih predsednikov. — Bila je v špansko-ameriški vojni. — Hoover jo je zavrzel.

WASHINGTON, D. C., 18. okt. — Nikogar ni, ki bi rešil nekaj si-jajno jahto Mayflower, ki je služila štirim predsednikom Združenih držav kot vladna jahta.

Prvotno je bila jahta last Ogden Coleta, milijonarja iz Rhode Island. Pomorski department jo je od njega kupil leta 1898 in je bila takoj predelana za bojno ladjo in je bila tekom špansko-ameriške vojne poslana na Kubo. Predsednik Roosevelt jo je l. 1902 izpremenil v predsedniško jahto.

Uporabljali so jo predsedniki Roosevelt, Taft, Wilson in Coolidge; predsednik Hoover pa jo je zavrzel, ker je njeno vzdrževanje zvezano s prevelikimi stroški.

Na jahti Mayflower je bilo mnogo zelo važnih zgodovinskih konferenc in posvetovanj. Medtem ko ima predsednik navado povabiti politične goste v svojo kemp Rapidan, so prejšnji predsedniki imeli mnogo diplomatskih pogovorov na jahti, ko je plula po reki Potomac.

Ko jo je predsednik Hoover zavrzel iz vladne službe, je bila štirikrat postavljena na javno dražbo, toda pomorski delarment je zavrzel vsako ponudbo, ker je bila prenizka. Nato je bila določena za posebno poizvedbeno službo v južnih krajih in je morala biti predelana. Ko je bilo njeno prenovljenje že skoraj končano, v njeni notranjosti nastal požar in je zgorela do vodne gladine ter se potopila. Ko je bila dvignjena, je pomorski department sklenil, da jahta ni več uporabna in jo je zopet postavil na dražbo samo kot staro železo.

Kupil jo je Leo P. Coe iz Chicaga za \$16.105.

NOVI POVELJNIK
LEVIATHANA

WORCESTER, Mass., 18. okt. — Kapitan George Fried, ki se je izkazal velikega junaka pri dveh rešitvah sredi Atlantika, je bil imenovan za poveljnika velikega ameriškega parnika Leviathan.

Kot kapitan parnika President Roosevelt je rešil 25 mož posadke angleškega tovornega parnika Antinon, ki se je leta 1926 potopil v velikanskem viharju v severnem Atlantiku. 23. januarja 1929 pa je med hudim viharjem rešil posadko parnika Florida, ki je bil poveljnik parnika America.

Zadnji parnik, kateremu je poveljeval, je bil George Washington.

VSTAŠI POMILOŠČENI

SANTIAGO, Chile, 17. oktobra. — Petnajst mornariških podčastnikov in mornarjev je bilo obsojenih na smrt, češ, da so zasnovali zaroto. Smrtna obsodba bi se imela včeraj izvršiti.

V zadnjem trenutku je pa dospelo poročilo, da jih je predsednik pomiloštil. Namesto v smrt bodo poslani v dosmrtno ječo.

AL CAPONE BO
MORAL SEDETI

Porota je spoznala Caponeja krivim. — Kazen bo 17 let in 50 tisoč globe. — Ne bo jokalo.

CHICAGO, Ill., 17. oktobra. — Postavo zvezne vlade je dans s trdo pestjo prišla kralja zločinca Alfonza Caponeja, kateremu preči zaporna kazen 17 let in 50 tisoč dolarjev globe.

Porotniki so se posvetovali 8 ur in 18 minut nato pa so izrekli pravdorek: kriv!

Ko je porota naznanila svojo razsodbo, je Capone grizel ustnice.

Caponejev zagovornik Fink se tedaj še ni odločil, kaj bo napravil. Sodnik ga nekolikokrat opomni, toda Fink je molčal.

Kot je izrekla porota, je Capone kriv, ker ni plačal dohodninskega davka od leta 1925 do 1929.

Glavni Caponejev zagovornik Ahern je rekel: — Zgodilo se je, kar sem pričakoval.

Nato se je vnela živahna debata med zagovorniki in državnimi pravdniki. Preprič je končal sodnik Wilkerson z naznanilom, da mu morajo predložiti predloge in protipredloge v torek.

Ne priznam še poraza, — je rekel Capone, — dokler višje sodišče ne izreče zadnje besede. Zadovoljen sem z zagovorniki, ki so se do zadnjega trudili za mene. Da bi jokalo, nima za mene pomena; nisem jokalo prej, pa tudi sedaj ne bom. Vem pa, da nikdo ne more napraviti ničesar dobrega, da ne bi prišel v kako zadrego.

UBIJALI BODO BIVOLE ZA
POTREBNE

CHEYENNE, Wyo., 18. oktobra. — Okoli sto bivolov v Yellowstone parku bodo to zimo pobili in meso razprodali v vzhodnih državah; izgubljeni denar pa bo porabljen za reveže v državah Wyoming in Montana. Nadzornik parka Roger W. Toll je o tem obvestil gubernerja A. M. Clarka, ki je ta načrt odobril.

Vsak bivol bo zaklan in popolnoma očiščen tehtal okoli 500 funtov.

NEMSKA LETALCA
STA SI V LASEH

HAMBURG, Nemčija, 19. okt. — Wilhelm Rody in Christian Johannsen, ki sta se na svojem poletu preko Atlantika ponesrečila s svojim aeroplanom, in se držala na morju en teden, predno ju je rešil parnik, sta si danes stala nasproti pred sodnikom, eden kot tožitelj, drugi kot obtoženec.

Takoj ko sta bila rešena, je Johannsen, ki je vodil aeroplan, zahteval od Rodyja, ki je finančral polet, \$1200 za svoje plačilo kot pilot.

Potem ko sta si ogledala New York, sta odpotovala nazaj v Nemčijo s parnikom. Rody je izjavil, da je vsled ponesrečenega poleta obubožal in je mogel prevzeti stroške samo vsled tega, ker je malo poprej podedoval nekaj denarja.

TAJNA POSVETOVANJA
SVETA LIGE NARODOV

ZENEVA, Švica, 17. oktobra. — Pri včerajšnji dopoldanski seji sveta Lige narodov je podal zastopnik Kitajske, dr. Sze, obširno poročilo o nasiljih, ki jih uganjajo Japonci v Mandžuriji.

Tako se je naprimer 40. infanterijski polk pod poveljstvom polkovnika Wanga boril z mongolskimi roparji, ko so se naenkrat pojavili nad kitajskimi vojniki japonski zrakoplovi in jih začeli obstreljevati.

Kitajski vojniki so se morali umakniti, in so imeli dvesto mrtvih.

Dne 14. oktobra so vrgli japonski zrakoplovi na mesto Hsinglungsi dvajset bomb in usmrtili dosti civilistov.

15. oktobra je dospelo iz Peipinga poročilo, da so začeli japonski vojniki v bližini Čiliho kopati strelne jarko. Istega dne so obstreljevali mesto Čingčav.

Po dopoldanski seji se je popoldne vršila tajna seja sveta Lige narodov, katere se japonski in kitajski zastopnik nista smela udeležiti.

Po seji je bilo objavljeno, da zborovalci niso prišli do nikakega zaključka.

WASHINGTON, D. C., 18. okt. — Ameriški zastopnik na posvetovalnih sveta Lige narodov glede japonsko-kitajskega spora v Mandžuriji je dobil naročilo, naj pod nobenim pogojem ne odobri sklepa, kateri bi določal gospodarski boj kot proti Japonski ali Kitajski.

IV debato sme poseči edinole tedaj, ko se bo razpravljalo o določbah Kelloggovega pakta.

NOVI PARNIK CUNARDA

HALIFAX, N. C., Canada, 18. oktobra. — Največji in najnovejši parnik bo najbrže imenovan "Haligonia". Družba se je pri imenovanju novega parnika ozirala na priporočilo mestnega odbora Halifax, ker je v tem mestu Sir Smuel Cunard ustanovil prog, ki se še sedaj po njem imenuje.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Neglede kje živite,
v Kanadi ali Združenih
Državah

je zanesljivo varno in zato koristno za vas, ako se poslužujete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Pri nas naloženi zneski prinašajo obresti po 4%

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenecem točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na izjanih potrdilih.

Naslovljenec prejme torej denar doma, brez zamuda časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljenecem in sigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljateljem v dokaz pravičnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompensacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji in stari domovini.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone Barclay 7-0330 ali 0381

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
318 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za tisočletje za celo leto	\$7.00
Na četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovni pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalitve naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 218 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

THOMAS ALVA EDISON

Že pred pol leta je dejal Thomas Alva Edison svojim asistentom:

"Moje življenjsko delo je zaključeno."

To je bilo ob priliki njegovega zadnjega velikega in kakor vse kaže dobesedno zadnjega izuma. Edisonove gumijevne rastline, ki je že prešla v industrijsko izkoriščenje.

Do tega dne je starček kakor že dolgo desetletja prebil 9 do 11 ur v svoji delavnici. Še zadnji dan se je pojavil kakor vedno točno ob pol 8. zjutraj, pregledal kontrolni aparat, ki naznanja, kdaj je ta ali oni njegovih nameščenec prišel v delavnico in razen kratkega opoldanskega odmora si ni privoščil počitka do 6. zvečer. Tedaj je zbral svoje asistente in jim izjavil, da ne bo ničesar več izumil.

Razumljivo je, da mu ti tega niso hoteli verjeti, zdelo se je nemogoče, da bi ostavil kraj, v katerem je prebil v marljivem delu večino svojega življenja; zdelo se je tudi nemogoče, da bo prenehal presenečati svet kakor toliko časa z vedno novimi izumi.

Skoraj 70 let svojega plodovitega življenja je posvetil Edison izumiteljskemu delovanju, več nego vsak dosednji izumitelj ali veliki tehnik.

Prišel je s 15. letom, končal je s 84.

Takratje bila klet v revni očetovi hiši njegova delavnica.

V tej kleti je zbral tudi celo biblioteko vseh mogočih znanstvenih knjig.

Med to skromno kletjo in sijajnim laboratorijem v Menlo parku leži sedem desetletij s preko 1000 izumi, celo novo razdobje v človeški zgodovini, ki jo je Edison razsvetlil s svojo električno žarnico in jo obogatil z govorečim strojem in mikrofonom.

V vseh teh desetletjih si je ostal Edison zvest. Njegova vztrajnost in trdovratnost sta kumovali tako njegovemu prvemu velikemu izumu, električni žarnici, kakor zadnjemu, gumijevi rastlini. Šest tisoč snovi je preizkusil, preden je našel pravi material, japonski bambus,

ki se mu je videl v obliki izogljenele nitke primeren za žarišče njegove žarnice. In ali je to slučaj, da je pri svojem zadnjem izumu preizkusil šest tisoč rastlin, preden se je odločil za Artemisio argentato, njegovo gumijevno rastlino?

Z Edisonovo smrtjo se je umaknil s svetovne pozornice eden največjih dobrotnikov človeštva in eden najslavnejših Amerikancev.

Z njegovo smrtjo je ugasnil duh, ki je razsvetlil svet.

MANDŽURSKI PROBLEM

Mandžurski spor med Japonsko in Kitajsko, ki je že v prvih začetkih segel daleč preko okvira običajnega spora med dvema državama, je širši evropski javnosti še vedno nejasen. Prirodo konflikta obeležujeta dve okoliščini, ki ne dovoljujejo jasnega vpogleda v njegove vzroke in ne dovolita niti približne slutnje, kako se bo razvil. Prva izmed teh okoliščin je velika oddaljenost torišča spopada druga pa, da sta v sporu kitajska in japonska politika, kojih metode so Evropejcem malo znane in o kojih skrivnih namelih Zapa ni do podrobnosti poučen. Ako upoštevamo što to da imajo tudi boljševidi v tem sporu važne interese, potem je njegova zamotanost pač dovolj o značena.

Iz teh razlogov je obravnavanje mandžurskega problema v Ligi narodov dovolj težavno naravno trd oreh pa je dejstvo, da ima ta mednarodna institucija prvič posla z vojaško in pomorsko močno velesilo. Liga narodov ima tedaj priliko, da pokaže svojo veljavo in si ohrani ugled, ki je ob sličnih manjših konfliktilih preteklih let precej trpel. Zdelo se je že, da je Liga narodov brez moči, ko je v svet prišlo poročilo, da sta angleški in francoski zastopnik v Ženevi v tajni seji dosegla obljubo japonskega predstavnika, da bo svoji vladi priporočil, naj ustavi prodiranje proti Harbinu. Nove vesti vedo povedati, da je Japonska do neke mere ugodila tej želji Lige narodov. Obenem pa se čujejo vzporedni glasovi da mikadova vlada zaničuje rešitev spora, hote postaviti svet pred dovršeno dejstvo vsaj ob južni progi mandžurske železnice.

V teku razvoja dogodkov pa je svetovna javnost opazila nekako mlačno in neodločno zadržanje sovjetske vlade. Bilo je pač govora o osredotočevanju ruskih čet v Poamurju in v primorski oblasti, o notni sovjetske vlade japonski in o naglem potovanju komisarja Karahana, sovjetskega strokovnjaka za vzhodne zadeve, v pokrajino, kjer se je razvil spopad. Rusija, ki je pred dvema letoma tako energično nastopila za svoje pravice v Mandžuriji, je to pot pokazala izredno počasnost in da ni Amerika iz svoje volje poslala tako Tokiju kakor Nankingu resnih not, ni verjetno da bi bila Japonska količjak odstopila od svojih namer.

Zadržanje sovetov je postalo sumljivo in poučeni krogi so se naenkrat spomnili, da je poveljnik sovet. čet Daljnega Vzhoda general Bliher, pred mesecem dni postavil svoje sile na vojno stanje, da je imel pri tej priliki v gošteh Vorošilova, generalisima so-

vjetske vojske in da so bila ravno zadnje mesece potovanja sovjetskih državnikov v Tokio ne navadno pogosta. Sum se je zgoštil do trditve, da sta sovjetska in mikadova vlada dogovorjeni za delitev Mandžurije. Pri taki transakciji bi se lahko dali očuvati interesi amer. in angleških kapitalistov, kajti slednji so morali pričakovati, da se bosta Rusija in Japonska morali sporazumeti za delitev prej, preden se Kitajska toliko ojači, da bi lahko učinkovito uveljavila svoje suverene pravice nad Mandžurijo. Pri tej delitvi bi sovjeti zasidli desni breg Amurja, levi breg Ussurija in dolnji tek Sungarja, večji del dežele pa bi pripadel Japoncem. Ker bi pri taki ureditvi vzhodno-kitajska železnica pripadla Japoncem, bi se sovjeti oškodovali s Sinkiangom.

Sinkiang zazveni grozeče v ušesu Evropejca šele, ako se spomnimo, da se pod to besedo skriva kitajski Turkestan, najzadnejša pokrajina Kitajske, ki nima skoro nikakršnih stikov z ostalo državo. Ta pokrajina je stalno težila po samostojnosti, ker jo ločijo od Kitajske kulturne, prejemne in gospodarske razlike. Prebivalci so, razen priseljenih Kitajcev, po veri muslimani, po poreklu pa pripadniki turških in sarkskih plemen, k imajo svoj glavni sedež onstran meje v sovjetskem Turkestanu. Gospodarsko je Sinkiang odvisen od Rusije, kajti sedem desetih vsega sovjetskega izvoza na Kitajsko gre ravno v ta predel. Kitajski Turkestan je gorata, puščavska in redko naseljena dežela. Nje pomen za Rusijo je po otvoritvi turkestan-sibirske železnice nesporno že daleko večji nego je bil kdajkoli prej. Ako bi se ne dala preprečiti formalna sovjetska zasedba Singianga, bi nastopilo to, česar sto se Anglija in Rusija doslej skrbno ogibali in česar si tudi ostali svet ni želel. Sinkiang namreč meji na zahodu na sovjetsko ozemlje, na severu na narodno republiko Mongolijo, kjer je sovjetski vpliv odločen, na jugovzhodu na Tibet, kjer se stikajo nasprotni interesi Anglije in Rusije, na jugozahodu pa na Himalajo. Z zasedbo Singianga bi boljševiških bi postali sovjetski neposredni mejaši indijskega cesarstva.

Vest o možnosti te velepomembne izpremembe državno-političnih meja na Daljnem Vzhodu in Osrednji Aziji se je v Parizu razširila iz kitajskega vira in dala japonsko-kitajskemu sporu seveda še večjo važnost. Baš zato pa menda ne bo to-na, dasi je na videz zelo verjetna, ker je zgrajena na tezi, ki tvori os sovjetske

BLAZNIKOVE Pratique

za leto 1932

Cena 20c
dobite pri

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

V KRATKEM IZIDE
Slovensko-Amerikanski
KOLENDAR za l. 1932

NAROČILA ZA KOLENDAR — Cena 50c. — ŽE SEDAJ SPREJEMAMO

daljnovzhodne politike. Kitajci hočejo s tem alarmantnim razkritjem najbrž vzbuditi Angleško k večji delavnosti v prid kitajskemu stališču.

Sodeč po pisavi boljševiškega časopisja pa zadržanje sovetov ni bilo tako pasivno, da se dalo slutiti domenično igro sovjetske vlade in mikadove vlade. Ruski listi so baš nasprotno temu izjavljali, da gre v Mandžuriji za "spletke imperijalistov" in da je Japonska dogovorjena z ostalimi velesilami. Da je slednja domneva verjetnejša, potrjuje tudi dejstvo, da se Japonska krčevito brani posredovanju Lige narodov hoteč zapletke razčistiti samo v neposrednih pogajanjih s Kitajsko.

VARNOSTNA PRIPRAVA ZOPER VLOMILCE

Neka angleška tvrdka je spravila na trg preprost aparat, ki temelji na principu nevidnih žarkov in omogoča vsakomur, da se v svoji hiši zavaruje zoper vlomilce. Čim stopi namreč kdo v območje teh žarkov, ki ostanejo tudi ponoči nevidni, zabrni zvonec, ki stanovalce vzbudi. Takšne priprave so bile sicer že prej v navadi za varstvo bančnih zakladnic, blagajni itd., toda zdaj so veliko bolj priproste, vrhu tega pa se dajo z lahkoto uporabiti za avtomatično prižiganje električnih luči od nastopa noči. So tudi veliko cenejše in jih prodaja večina angleških trgovin z radijskimi potrebščinami.

Special Interest Accounts

Veliko rojakov, ki so želeli na hitro dvigniti denar, bodisi vsled nujne potrebe, vsled nakupa hiše ali posestva in pa oni, želeči potovati v stari kraj, se je prepričalo, da denarja v mnogih slučajih niso mogli takoj dvigniti, ampak šele po preteku odpovednega roka, kar je povzročalo nepotrebne zamude in velikokrat tudi stroške.

Pri nas naloženi denar zamore vsak vlagatelj dvigniti takoj, BREZ VSAKE ODPOVEDI, kar je v mnogih slučajih jako važno.

Vloge obrestujemo po 4%

Sakser State Bank
38 CORKLAND STREET NEW YORK, N. Y.

ANGLEŠKA HLADNOKRVNOST

Slavnemu angleškemu slikarju Thornville-u sa nekoč naročili, naj preslika strop neke kapelice v znameniti londonski cerkvi sv. Pavla. Thornville je naročilo sprejel in za slikarja so res postavili v cerkvi visok oder do stropa kapelice. Odra pa niso ogradili, čeprav je bil slikar vsled te malomarnosti vedno v nevarnosti, da pade skoro 100 metrov globoko na kameniti cerkveni tlak.

Nekega dne je pa slikar dovršil glavo sv. Pavla in je hotel pogledati še oddaleč, kako slika učinkuje. Z roko si je zasenčil oči, potem pa je začel korakati nazaj. Pri tem je popolnoma pozabil na to, da oder nima ograje, tako zelo je bil v sliko zatopljen. Slikarja pa je opazoval lord Arndel. Ta je videl s strahom, da manjka slikarju le še dober korak do roba. Hotel ga je že poklicati — toda kaj, če bi se slikar vsled klica tko prestrašil, da bi prav gotovo padel vznak na tla? Tu je lord prišel na sijajno rešilno misel: prijel je za jopič, ki je bil namočen v črno barvo, ter ga zagnal z vso silo v sliko.

Zo božjo voljo, — je zaklical slikar, in priskočil k sliki, — kaj pa vendar počnete? — Vaše delo sem uničil, vaše življenje sem vam pa rešil, — je lord odgovoril hladnokrvno in opozoril slikarja, v kakšni nevarnosti je bil. Slikar se je naknadno tako prestrašil, da je moral več dni ostati v postelji. Za spomin na svojo čudno rešitev pa je naslikal sliko, ki predstavlja najbolj nevaren trenutek vsega tega dogodka. Slika hrani še danes rodbina lordov Arundel.

Za utrjene mišice Nič ne da tako hitre pomoči kot PAIN-EXPELLER

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA
Angleško-slovensko Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)
Stane samo
\$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 West 18th Street
New York City

Peter Zgaga

— Mož ravna zdaj z menoj grdo, oče, Pred poroko mi je pa ztrjeval, da sem njegova kraljica — je tožila mlada ženica očetu.

— Saj ni čuda, da je postal republikanec, ko pa vidi, da njegova kraljica ne zna krpiti nogavic in šivati gumbov.

Pozno ponoči je dospel potnik v neko gostilno, v kateri je že večkrat prenočil.

Gostilničar ga je prosil, naj mu oprosti, da mu more tokrat postreči edino z jajci.

— Kaj nimate več nasoljenega mesa, s kakršnim ste mi zadnjič postregli? Bilo je dobro, — je menil gost.

Pa se oglasi gostilničarjev sin za pečjo:

— To bi bilo pa še bolje, če bi nam vsak mesec poginila kakšna konjska mrha.

Na vprašanje, ki sem ga zastavil začetkom prejšnjega tedna, sem dobil dosti odgovorov.

Nekateri so tako jedrnat, da jih niti objaviti ne morem.

Zanimiv je odgovor cleveland-ske rojakinje, ki se glasi:

— Če si tako radoveden, kakšni so Stajerci, ti povem jaz, ki ga imam že dvaindvajset let v zakonskem jarmu. So namreč dobri ko duša, pa tudi ludi ko hud.

Mož in žena sta se neprestano prepirala, tako sta se prepirala, da je moral priti slednjič sam gospod fajmošter na pomoč.

Ko je vstopil sveti mož, sta si stala sovražno nasproti.

Pogledal je najprej njega, potem pa njo, slednjič se je pa vstavil njegov pogled na psu in mački poleg vrat, ki sta prijateljsko jedla iz ene skleda.

— Vidita, draga moja, — je začel svojo pridigo, — to je krasen vzgled prijateljstva oziroma medsebojne ljubezni. Pes in mačka sta si po svoji naturi različna, pa sta vseeno prijatelja. Zakaj bi ne bilo mogoče prijateljstvo med dvema človekoma?

Njemu so seogle gospodove besede globoko v srce, ona je pa nekoliko pomislila in rekla:

— Je že res, kar govorite, gospod župnik, — toda zvežite ju za repova skupaj, pa boste videli vruga in pol...

— Ste li bili zadovoljni z lekom, ki sem ga vam predpisal?

— Pa še kako, gospod doktor! Meni so pomagale tri žlice tega leka proti revmatizmu, moji hčerki dve žlici proti nahodu, kar je pa ostalo, je porabila žena za čiščenje nožev in vilic.

Gospod doktor, — je rekel rojak advokatu, — nekaj bi vas vprašal in upam, da vprašanje pri vas nič ne stane.

— Vprašanje ne, pač pa odgovor.

Obravnava se je približala svojemu koncu. Sodnik je vstal in prečital razsodbo:

— Obsojeni ste na deset let ječe in na izgon iz dežele. Ali imate kaj pripomniti?

— Ali bi ne mogli tako skomandirati, gospod sodnik — je poprosil obsojenec, — da bi bil najprej izgnan iz dežele in bi šele nato nastopil kazen?

Japonska ne more razumeti, zakaj je ameriška vlada poslala svoje mornariške vojsake v Nicaragua, namesto da bi prosila Ligo narodov za posredovanje.

Nekateri moški je zato bolj navdušeni za plavalaske, ker je s črnolasko poročen.

Mož, ki mora služiti dvema gospodarjema, mora enemu lagati.

Na svetu so še vedno veliki finančni talenti.

Tako so naprimer pred kratkim zasliševali v New Yorku nekema pomožnega šerifa, ki ima na leto \$7500 plače, pa si je od te plače v šestih letih prihranil nad šeststosestdeset tisoč dolarjev.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

A. P. ČEHOV:

HIPNOTIZEM

V veliki bajno razsvetljeni dvorani se je kar trlo ljudi. V nji je kraljeval hipnotizer. Pri vsej svoji fizični revščini in nesolidnosti je kar žarel od sreče. Od vseh strani so se mu smehljali, mu ploskali in ga ubogali. Pred njim so prebledevali.

Dejal je prave čudeže. Tega je upaval, onega paraliziral, tretjega položil tako, da je ležal z vratom na enem stolu, s petami pa na drugem. Skratka, počel je vrag vedti kaj.

Posebno velik vpliv je imel na ženske. Pod njegovim pogledom so padale kakor muhe. O ženski živici! Če bi vas ne bilo, bi bilo življenje na svetu dolgočasno.

Ko je preizkusil svojo peklensko moč na vseh, se je približal tudi meni.

— Zdi se mi, da ste dokaj mehke narave, — mi je dejal. — Tako nervozni, dovzetni ste. Ali vam bo prijetno zaspati?

— Zakaj bi zaspal? Dobro, dragi moj, kar poskusim.

Sedel sem na stol sredi dvorane. Hipnotizer je sedel na drugi stol naproti meni, prijel me je za roko in se zagledal s svojimi strašnimi, mi kačjimi očmi v moje uboge oči. Občinstvo je naju obkolilo.

— Pssst... Gospoda... Pssst... Tih!

Vsi so utihnili... Sediva, gledava si v oči, naravnost v zenice... Mine minuta, dve... Mraz me spreletava po hrbtu, srce mi začneja močnejše utripati, toda spati se mi neče.

Sediva... Mine pet minut, sedem... mra nekdo. — Bravo! Fant od fare!

Sediva, gledava se... noče se mi spati, niti dremati... Nad občin-skim protokolom bi bil že davno zaspa-l... Občinstvo si začneja šepetati, da se kazi. Hipnotizer postane nemiren in začne mežikati z očmi... Ubožec. Komu je prijetno doživeti polom? O, duhovi, rešite ga, priključite spanec na moje trepalnice, da mi zapro oči!

— Ne da se! — zamrmra isti glas. — Dovolj, pustite! Prav sem torej dejal, da je vse to sleparija!

In baš v trenutku, ko sem hotel ubogati prijatelja in vstati, sem začutil nekaj na dlani. Potipal sem in spoznal, da držim v roki papir. Moj papa je bil zdravnik, a zdravnik spoznavajo samo s tipom kakovost papirja. Po Darwinovi teoriji sem podedoval od papana poleg mnogih drugih dobrih lastnosti tudi to prijetno sposobnost. Spoznal sem, da je papir bankovec za pet rubljev. Ko sem spoznal to, sem takoj zaspal.

— Bravo, hipnotizer! V dvorani prisotni zdravniki so se mi približali in me potipali, rekli:

— No... da... uspavan. Z uspehom zadovoljni zdravniki je zamahnil nad mojo glavo z rokami in v spanju sem na ves glas zakričal.

— Tetanirajte mu roko! — se je cglasil nekdo. — Mu jo morete? Naj mu roka otrpne.

Hipnotizer mi je poravnal desnico in začel počenjati z njo svoje vragolije. Roka ga pa ni ubogala. Visela je od telesa kakor da ni mogla in še na misel ji ni prišlo, da bi otrpnila.

— Ne gre! Zbudite ga, sicer je škodljivo... Slaboten, nervozen je... Kar je začutila tudi moja levica na dlani bankovec za pet rubljev... Razdraženost se je prenesla refleksivnim potom na desnico, ki je hipoma otrpnila.

— Bravo! Poglejte, kako je trda in mrzla! Kakor mrličeva.

— Popolna anestezija, padec temperature in oslabljenje srca, — je dejal hipnotizer. Zdravniki so začeli otipavati mojo roko.

— Da, srce utripa slabo, — pravi prvi.

— Popolni tetanus. Temperatura je zelo nizka.

— Kako se da to pojasniti? — vpraša blizu stoletja dama.

Zdravnik skomigne z rameni in vzdihne, rekot:

— Imamo samo fakt, razlage pa žal ne!

Vi imate fakt, jaz pa dva bankovca po pet rubljev. Jaz sem na boljsem... Zahvaliti se moram hipnotizmu, a razlage ne potrebujem. Ubogi hipnotizer! Le čemu si se zvezel z menoj, s kačo?

P. S. E. Ali niti to prokleta smola, ali ni to svinjarija?

Prav kar sem zvedel, da mi bankovce po pet rubljev ni stisnil v roke hipnotizer, temveč moj predstojnik Peter Fedorič.

— To sem napravil s teboj, — je dejal, — da spoznam tvojo poštenost.

Ah, vrag ga vzemi!

— Sramota, prijatelj! Ni lep! Kaj takšnega nisem pričakoval.

— Toda jaz imam otroke, prevoshoditeljstvo... ženo... mater... In pri taki dragini...

— Ne, ni lepo... In še svoj list si hotel izdajati... Sram te bodi. Misli sem, da si poštnjak, zdaj pa vidim, da nisi...

— Tega mu je bilo vrniti dva bankovca po pet rubljev. Toda kako storiti to! Dobro ime je dražje od denarja.

— Na te se ne jezim! — je nadaljeval predstojnik. — Vrag te vzemi, tvoja natura je taka... Toda ona! Ona! Ču-udno! Sama krotkost, nedolžnost in čednost jo je...

A? In evo, tudi ona se je polakomnila denarja. Tudi ona je zaspala. Pod "ona" je razumel moj predstojnik svojo ženo Matrono Nikolajevn.

BEG PRED FAŠIZMOM

Neki francoski parnik, ki oskrbuje zvezo med Marseillom in Philippevilleom v Algeriji, je našel na visokem morju majhen čoln in v njem šest popolnoma izčrpanih mladih ljudi. Pripovedovali so, da so ubežali s Sardinije pred divjanjem fašističnega režima in so hoteli doseči Tunizijo. Vihar jih je tretji dan vrzel iz prave smeri in ker niso imeli kompasa, so štiri dni blodili po morju in stradali, ker so jim živila pošla. Francoski parnik jih je spravljal v Algerijo, kjer so se zanje zavzeli rojaki, dokler ne dobe dela ter se naturalizirajo kot Francozi.

SAKSER STATE BANK

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klientov, vsak ponedeljek do 7. ure zvečer.

Poslužujemo se val brez hijske te stare in stanevinske domače banke.

KONEC DVELETNEGA POŽARA

Te dni so poročali časopisi, da se je nekemu ameriškem inženirju posrečilo pogasiti ogromen požar, ki je grozil uničiti vse petrolejske vrelce v Moreniju v Romuniji. Različni tehniki so se trudili nad dve leti, da bi požar pogasili ali vsaj omejili, a ves njihov trud je bil zaman; ameriški inženir je imel več sreče.

Požar je izbruhnil 19 maja l. 1929. Petrolej se je vnel v neki luknji, ki so jo zavrtali v zemljo sredi tisočih drugih luknj, iz katerih privirajo petrolej na površino. Seveda ni nikaka redkost, da se ta ali ona petrolejska jama kdaj vjam, pa ogenj navadno kmalu zaduše. Tu pa se je zgodilo drugače. Ta ogenj je gorl tedne in tedne in mesece in eno leto in še eno leto, pa ga niso mogli ukrotiti. Vsa tehnika in vsi inženirji niso mogli ognju doživeti.

V okolici Bukarešte pa se je zbiralo dan na dan tisoče ljudi, ki so gledali proti mestu Ploesti, nad katerim je bilo nebo vse rdeče. Gorel je petrolej v Moreniju, komaj 50 km od Bukarešte. Do mesta Ploesti pa te pripelje železnica iz Bukarešte v dobro pol ure.

Popotnik, ki se je prijeljal na kolodvor v Moreni, je postal že spetoma ves sajast. Kdor se je pripeljal tja ponoči, ni bil v temi, ker je vse obseval svetel ognjen žar. Bilo je tako ognjeno-svetlo, da so si morali ljudje zatiskati oči. En kilometer dalje proč od kolodvora pa je gorel ogenj, kakoršnega še noben človek ni nikdar videl. Okoli plamena se je vil gost oblak črnega dima. Zvezdnatega neba pa ljudje tam niso videli, odkar je začelo goriti.

Dostop v dolino, kjer stoji naprave za vrtanje zemlje, so strogo stražili. Stražarji že niso bili več ljudem podobni, tako so bili sajasti; po obrazu pa se jim je čedil sajast pot. Vojak je odprl usta in poznalo se je da nekaj govori, toda razumel ga ni nih.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovo naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov:

- CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin
- COLORADO
Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffin
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk
- INDIANA
Indianapolis, Louis Banich
- ILLINOIS
Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blish, J. Bevil, Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar
Cicero, J. Fabian
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambich
J. Zaletel, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich
Waukegan, Jože Zelenc
- KANSAS
Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Žagar
- MARYLAND
Steyer, J. Černe
Kitzmiller, Fr. Vodopivec
- MICHIGAN
Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular
- MINNESOTA
Chisholm, Frank Goube, Frank Pucelj
Ely, Jos. J. Peschel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Goube
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatic
- MISSOURI
St. Louis, A. Nabrgoj
- MONTANA
Klein, John R. Rom
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa
- NEBRASKA
Omaha, P. Broderick
- NEW YORK
Gowanda, Karl Strimsha
Little Falls, Frank Masie
- OHIO
Barberton, John Baint, Joe H.H.
Cleveland, Anton Bobek, Chas.
Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik, Frank Zadnik

če zaradi silnega šuma in praseta ognja. Kolikor bolj se je človek bližal središču požara, toliko hujše je bilo: za nekaj minut človek ni več slišal, čeprav je bilo do središča ognja še pol kilometra daleč. Mnogo ljudi je v tem neznosnem ozračju omedlelo, da so jih komaj rešili. Voda, ni pomagala tukaj nič, ker je sproti shlapela.

Kjer je rastla le borna travica ali pa nedolžen grmiček, tam je danes vsepovsod pusto pogorišje. Gozdovi okoli Morenija pa so se vsi posušili. Zemlja se je vedno gibala kakor ob potresu, kajti vsa ta zemlja takorekoč plava na petroleju.

Kamorkoli pogledaš ali stopiš, povsod je sam petrolej. Po petroleju smrdi tukaj vse, ljudje in živali in rastline in kamenje.

V okolici Morenija pa so kmetje hodili vseeno na delo, čeprav so bili od ognja že skoro vsi slepi in gluhi. Na polju so pobirali koruzo izpod debele plasti saj. Največ pa so kmetje hodili v cerkev molit, da bi bilo že skoraj konec te strahote.

Sedaj so požar res pogasili, trajalo pa bo še desetletja, predno bo zabrisana zadnja sled enega največjih požarov, kar jih pozna zgodovina.

LAVAL IN NEMŠKO IZSELJEVANJE

Predsednik francoske vlade Laval je kot eno izmed glavnih točk programa nemško-francoskega sodelovanja označil rešitev problema izseljevanja evropskega ljudskega prebitka v različne prekomorske dežele. Kako važnim smatra Laval to vprašanje, priča dovolj jasno dejstvo, da se francoski strokovnjaki že bavijo s tustvarnim načrtom, ki ga bo predsednik vlade predložil Hooveru o priliki svojega oktobrskega poseta. Nesporno je prepoved izseljevanja v Ameriko in Avstralijo povzročila občutno napetost v notranjosti raznih evropskih držav, ki so doslej stalno velik del svojega prirastka oddajale v tujo. Zedinjene države same so pred vojno redno privabile in sprejele 2 do 3 milijone izseljencev, pa tudi Avstralija in Novi Zeland sta bili priljubljeni zatočišči za tisoče, ki na evropski celinji niso mogli dobiti več dela in zaslužka. Izseljevanje je bilo nekakšen varnostni ventil, ki pa so ga Amerika in nekatere angleške kolonije brezobzirno zaprle.

Ta postopek ni bil naperjen toliko proti evropskim narodom, marveč so se anglo-saške prekomorske dežele hotele zavarovati proti povodnji rumenega plemena, ki je v svoji tesnosti začelo požljivo gledati na obširne neobljubene predele v Avstraliji, Novem Zelandu in v Kaliforniji. Prepoved je zadel seveda priseljevanje vseh narodov, dasi je Amerika v kontingentih dovolila posameznim evropskim državam večjo kvoto, postrivilsi tako davno razdelitev v zaželjene in nezaželjene priseljence.

Omejitev, ki so jo anglosaške dežele postavile proti priseljevanju je najobčutnejše zadela Nemčijo. Njen prirodni prirastek, ki je bil prva leta po vojni še znaten, je povzročil v povojnih težkih prilikah nevarno notranjo napetost, ki so jo nacionalisti večje izrabljali v svoje svrhe. Nemčija se je šele ob koncu 19. veka izmotala iz svojih malenkostnih državno-pravnih prilik, nastopila kot združena velevala ter šla po potih drugih držav, ki so že davno prej obvladovala morja in prekomorske dežele. Ob nastopu Nemčije je bil svet že prilično razdeljen. Amerika je bilo domena Anglosasov in Ibercev, Avstralija in Južna Afrika je bila v oblasti Angležev, tako da je Nemčija položila svojo roko lahko le še na nekatere kraje v ravninski Afriki in Oceaniji, ki pa so nudile le malenkostno možnost za kolonizacijo belega plemena. V tem pogledu je Nemčija vsaj nekoliko prehitela Italijo, dejanskega stanja pa ni mogla več spremeniti.

Francozi, ki se ne izseljujejo radi in tudi nimajo potrebnega prebitka. Anglosasi, ki so zasedli znatno površino sveta ter z večjo notranjo politiko nekako brez trenja asimilirali ves tujerodni dotok in Rusi, ki jim je severna Azija prestorna rezerva za daljši čas, niso občutili tesnote, ki je postala v Nemčiji vse silnejša. Razen tega so Nemci videli, da jim z odseljevanjem odteka dragoceni narodni živelj, ki se potaplja v tujem morju in jačji nasprotnike. Nemško izseljevanje je postalo tragika naroda, ki je prekasno prišel k delitvi sveta.

Predno pa so nemški kolonizatorji spoznali, da so ravninski predeli v višjih legah pod Kenjo in Killimandžarom zelo primerni za kolonizacijo belega plemena in predno so mogli te predele posesti s tisoči svojega življa jih je prehitela svetovna vojna, ki je Nemcem vzela afriško in oceanijsko posest. Razlašeni kolonisti so v domovini razpihali težnjo po kolonijah in Nemčija je šele sedaj uvidela, da je bilo treba kolonije zasigurati z naseljevanjem. Nemčija se je zavedala svoje nepopravljive napake in ves narod je začel zahtevati povratek kolonij. Dnevni tisk in slovestvo sta razgrinjala problem pred

javnostjo dan na dan, seveda prepozno.

Seasoma pa je nemška javnost le spoznala, da se z imperijalizmom samim ne da popraviti nastali položaj. Odkrila se je misli na lastne kolonije ter se morala zadovoljiti z edino možno rešitvijo: naseljevanje v dežele pod tujo suverenostjo. Lavalov predlog za olajšanje tega procesa je našel polno razumevanje. Francija in Nemčija bosta skupno proučevali možnosti naselitve nemškega narodnega prebitka v Južni Ameriki in v nekaterih afriških predelih, da se rabremeni evopski delovni trg in da se omili notranja napetost. Francija se gotovo ne bo ustrašila nemških kolonizistov v svoji prekomorski posesti, osobito, ker rabi v severni Afriki protiutež za nevarno postajajočo italijansko ekspanzijsko. Pri tem pa zaupa v asimilujočo silo svoje kulture, ki se ji zlasti nemški živelj ne more upirati. Znano je, da nemško plemo izgublja svojo narodno agresivno in obrambno silo, brž ko nima za seboj podpore državne oblasti. Nemci bodo še dalje poljili tuje narode s svojo krvjo, kakor je ista usoda namenjena Italiji in deželah latinske Amerike.

Vendar pa bi olajšanje izseljevanja Nemcev znatno omililo gospodarsko tesnobo v Nemčiji ter odpravilo marsikak razlog za notranje nemire. Druge rešitve tega problema za sedaj ni in srečni posetniki neobljubenih pokrajin pač ne bodo dopustili, da te pokrajine izpremene svoj narodni značaj. Koncem koncev bo vprašanje v tem, kateri narod je jačil narodno, kulturno in plemensko. Tisti bo tudi vtisnil svoj pečat deželam.

Obrazi domnevajo, da je dovedlo mlado ženo do tega obupnega dejanja pomanjkanje denarja.

Njen mož je bil med tem časom v Wilmingtonu in ko prišel domov, je našel mrtva trupla svoje družine.

Obrazi domnevajo, da je dovedlo mlado ženo do tega obupnega dejanja pomanjkanje denarja.

Njen mož je bil med tem časom v Wilmingtonu in ko prišel domov, je našel mrtva trupla svoje družine.

Obrazi domnevajo, da je dovedlo mlado ženo do tega obupnega dejanja pomanjkanje denarja.

Njen mož je bil med tem časom v Wilmingtonu in ko prišel domov, je našel mrtva trupla svoje družine.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove. — Uprava "G. N."

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Vlak je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA

"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE.

GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York, N. Y.

ČAKAM TE!

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za Glas Naroda priredil G. P.

43

(Nadaljevanje.)

Ln potem se to, kar ji je bilo najbolj zoprno: obiski pri gospeh tovarišev njenega moža; pred vsem pri gospe Tilšerjevi, ki ji je z medeno sladkim obrazom zadala marsikateri zloben in zoperni smek; kako je mogla zdržati toliko časa proč od moža; njen mož je bil do smrti nesrečen, ko je nekoč za malo časa šla k svoji že postarši materi. Šele čez osem dni je morala zopet priti nazaj, ker je bil njen mož preveč navajen na njo in njen red v hiši. Seveda, Klarina mati je vsak dan gledala, da je bilo pri doktorju Hamnerju vedno v najlepšem redu. Klara je tako in tako zadnje čase vedno na potovanju. Vsakdo si lahko misli, zakaj se svoji teti v njenih starih letih tako priljubljuje. Poleg tega pa se koncipijent pl. Blunoviz poteguje za roko starejše hčere svetnika Janika; to je vendar povsem drugačno dekle kot pa Klara in zdaj se Klara tudi jezi, ker ga tedaj ni vzela.

O, in dama, s katero je Silvo videla v Monakovem, je sedaj zaročena. Skoraj gotovo z gospodom, ki je tedaj sedel poleg nje. Ali ne? Ali z njegovim bratrancom? Njen zaročenec da je v znanem ministru? Potem pa še zahteva natančno poročilo o zaročni slavnosti!

In vsa ta vprašanja gospe Tilšerjeve, kaj so rekli stariši, ali bodo kaj kmalu prišli: gospe profesorice tako neizmerno veseli, da je prišlo do prijateljske sprave med gospe doktorico in njenimi plemenitimi stariši; saj je tudi sama morala v tem pogledu mnogo pretrpeti, in njen mož ji je priča, toda hvala Bogu, zdaj je vse to končano — in z vsiljivo prijaznostjo je gladila Silvino roko.

Mrzla polt je oblivala Silvo. Vesela je bila, ko je bila zopet zunaj. Kot grenek okus ji je ležalo na jeziku. To je presegalo njene moči! Umaknila se je v svoji aristokratski zavesti v svojo tišino, kar je najbolj žalilo gospe Tilšerjevo in njene prijateljice.

Božič se je bližal. Andre je kupil lepo snreko in poln veselja je poiskal božični nakit. Silva je povabila Klaro, da bi okinčala drevesce in rada je prišla s polno skledo božičnega peciva, ki ga je sama spekla.

— Kako lepo, Klara, da ste saj za ta praznik pri nas! — ji pravi Silva po iskrenem pozdravu.

— Teta Ana se je zadnje čase tako zelo navadila na mene; potrebuje me — in tudi meni ni slabo pri njej —

— Tako misli tudi gospe Tilšer; pravi, da en milijon bo za vas prav gotovo. Pravi, da ve, zakaj ste vedno pri teti, — se smeje Silva.

Klara se smeje z njo.

— Jaz bi tudi bila zadovoljna s četrtino ali desetino milijona! Gospe Tilšerjeve ve vedno bolj o razmerah drugih kot pa o svojih.

Sami ste bile v sobi; medtem pa je bil Andrej zaposlen pri svoji pisalni mizi z nekim zelo važnim delom. Vrata so bila napol odprta in slišal je govorjenje in smeh obeh njemu tako prijetnih ženskih glasov. Zelo veliko je pričakoval dobrega od Klarinega vpliva na Silvo.

Ostali večer je sedel pri obeh in veselo so pripravljali božično drevo, ki ga je Klara na gosto obložila s snežno belim bombažem. Medtem pa so sem pa tam prigrizovali pecivo, ki ga je Klara prinesla.

— Kako dobro je vse, kar ste prinesli, Klara; tako dobro ne zna speči niti kuharica v Darwizu in je zelo dobra kuharica, — pravi Silva. — Zelo me je razvabila, — in zamišljeno gleda predse. Žalosten sijaj je ležal v njenih lepih in rjavih očeh.

Klara ji živalno stisne roke: — Zdaj pa vas bo vaš mož razvabil in to je mnogo lepše, ne? In ako greste poleti zopet v Darwiz —

— V Darwiz ne grem več, nikdar — pravi trdo Silva.

Osupla gleda Klara v blede, bolešno zaokroženi obraz mlade gospe. Ali je tam, ne da bi hotela, zadela na kako ranjeno mesto?

Tudi Andrej je bil začuden nad Silviniimi besedami. Tedaj je moralo nekaj biti, česar ni vedel.

Za trenutek je vladal mučen molk. S svojim taktičnim in finim načinom je skušala Klara obrniti pogovor na kaj drugega, toda ni se ji posrečilo.

Ko Klara odide in je bil Andrej sam s Silvo, jo pogleda z žarečimi očmi resno in skrbno. Tedaj pa se mu ihte vrže na prsi.

— Ne, Andrej, ne!

Lahno gladji njene temne in mehke lase ter jo ljubeznjivo poljubi na lice in oči. Toda ne vpraša je.

— Andrej, v Darwiz ne morem več, — pravi tiho, — razum če bi. — oh, Andrej, — pravi jokaje.

— Razum če bi — ponovi počasi Andrej.

— Če bi za vedno šla od tebe, Andrej! Samo takrat sem zopet dobrodošla v očetovi hiši!

Tedaj pa Andrej prebledi do ustnice. Mehko odtegne njene roke od svojega vratu in išče z bojazni polnim pogledom njene oči.

— To je tedaj uspeh tvoja obiska! In ti, Silva?

— Andrej, ali bi bila drugače prišla?

— Andrej globoko vzdihne in jo poljubi.

— Moja Silva, moja ljuba žena! Nadomestil ti bom tvojo očetovo hišo — vedno sem se za to trudil. Kolikokrat sem pod tem hudo trpel, da ti ne morem dati, na kar si bila navajena. Roke bi ti položil pod tvoje noge, da se ne bi zadela ob kak kamen —

— Pogleda ga v oči, ki so iskale njene v vroči ljubezni.

— Moj ljubi Andrej, — in njene ustnice so iskale njegova usta.

Toda v tem trenutku se ji je zazdelo, kot da se je izpremenil možev obraz — kot da je prevzel poteze grofa Ludorfa — in da je on, ki ga je poljubila — kaj je bilo to? Tresoč zakrije svoj obraz v Andrejevo ramo.

— Kaj ti je, Silva? — jo vpraša začudeno.

Silva se mu izvije iz rok.

— Nič Andrej, — reče trudno, — nič!

Toda v težkih mislih in brez spanja je ležala ono noč, da je zasijalo jutro.

Dan pred Božičem je imel Andrej zgodaj popoldne še nekaj opravila.

Silva ni bila v božičnem razpoloženju. Z velikim koprnjenjem so letele njene misli v Darwiz v krasno očetovo hišo. Kako bodo tam obhajali ta praznik!

Na njena pisma niso stariši odgovorili niti z eno vrstico. Gabrijela Naumova je bila srečna in je pisala raztreseno; na vsak način je pričakovala za praznike svojega zaročenca.

— Ali se vidimo zopet v kratkem? — ji piše. — Saj si obljubila, da prideš za Božič. Vso te bom zelo veselil.

To pismo je sprejela Silva krog pol dne.

Sede k pisalni mizi, da bi takoj odgovorila na pismo. Komaj pa je napisala nekaj vrstic, zasliši da je neko padel in takoj sliši krik. Prestrašena hiti v kuhinjo. Ali se je otroku kaj pripetilo? Saj je vendar služkinja pazila nanj.

— Kaj je bilo to, Lina? — vpraša Silva služkinjo, ki je jokaje stala pri mizi.

Dekle pove, da je stopila na stol, da bi vzela posodo iz omare. Stol pa se ji je izpodmaknil in je padla na desno roko, — samo, da je nistem zlomila, — stoka in pokaže roko.

Strah se prime Silve; ne toliko zaradi nesreč dekleta, kakor zato, ker bo imela zopet sitnost v hiši. Silva ne ve kaj bi naredila, samo gleda dekleta.

— Morate iti k zdravniku! — pravi Silva.

— Gospe doktor, saj ne morem nič za to! — Lina še bolj zjoka, ko vidi temni pogled svoje gospodinje.

— Lina, zakaj pa ste tako nerodni! Oblecite se in pojdite —

(Dalje prihodnjič.)

CUNARD JAVLJA, DA SO BILI VSI PROSTORI BIVŠEGA TURISTIČNEGA RAZREDA NA BERENGARIJI IN AQUITANIJI IZROČENI III. RAZREDU.

Na Cunardovem parniku Berengariji so novi fini prostori za tretji razred, kajti tretjemu razredu so pridržani vsi prostori bivšega turističnega razreda. Kjer je bil prej drugi razred, je sedaj turistični razred.

Tako je razvidno iz zadnje izdaje Cunard Anchor News.

Prostori tretjega razreda so udobni in veliki ter so v njih iste ugodnosti kot so bile prej v turističnem razredu.

Parniški agentje so hitro obvestili svoje odjemalce o velikih izboljšanjih v tretjem razredu.

Berengaria, ki je dne 7. oktobra prvič odplula z novim tretjim razredom, je imela v njem 350 potnikov.

Veliko povpraševanje za prostore na Berengariji in Aquitaniji jasno kaže, da se bo z vsakim odplutjem to število še povečalo. Kdor potuje v tretjem razredu, dosti prihrani, kajti pomisliti mora, da bi moral prej plačati za turistični razred znatno več.

Vseposod je opaziti zanimanje za božične izlete ki jih bo privedla Cunard črta.

Kabine v tretjem razredu — prejšnjem turističnem — so zelo prostorne. Vse je lepo okrašeno, oprema je privlačna in vseposod so drage draperije.

V novem tretjem razredu na Berengariji je prostora za 771 potnikov. Vsi ti prostori so v zadnjem delu parnika in ne v prednjem kot je bil prej tretji razred. Bivši tretji razred ne bo več služil za potnike. Na razpolago sta kadičnica in obednica bivšega turističnega razreda na krovu B. V kabinah je prostora največ za štiri osebe. Dosti kabin je z dvema in tremi posteljami.

Vsled te izpremembe bo na Aquitaniji 408 novih postelj in vsi javni prostori bivšega turističnega razreda. Obednica in kadičnica sta na krovu C, in velika zbiralnica na krovu D.

Kabine so za štiri, dva in tri potnike. Kopališča za moške in ženske v vseh delih tretjega razreda.

KANADSKI KITAJCI

VICTORIA, B. C., 17. oktobra. V glavnem stanu tukajšnjih kitajskih prostovoljcev je bilo danes objavljeno, da je tisoč članov popolnoma pripravljenih in opremljenih, da se podajo v domovino ter gredo v vojno proti Japoniki.

Prostovoljci so organizirali tudi zrakoplovni zbor.

Mobilizacija je bila odredjena po velikem zborovanju raznih kitajskih organizacij v Kanadi.

PREVEČ JABOLK

WERNAR, Nemčija, 18. oktobra. Žalostno sliko sedanjega gospodarskega stanja kažejo napisi pri sadovnjakih po vsej Turiniji:

— Poberite sadje, toda pazite, da ne poškodujete dreves.

Sadje je letos tako obrodilo, da morajo vse veje podpreti s koli. Cene pa so jako nizke, toda ljudje imajo tako malo denarja, da se ne izplača obrati sadja.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

PRIHODNI NAŠ SKUPNI IZLET

po FRANCOSKI PROGI

s parnikom

"Ile de France"

14. novembra

Vozni list III. razreda stane do Ljubljane samo \$104.73, za tja in nazaj pa samo \$186. in vojni davek posebej.

Že sedaj opozarjamo rojake na naš skupni BOŽIČNI izlet, ki se bo vršil z ravnotem parnikom na 11. dec. in bo potnike spremljal g. JOS. MAJDIČ, glavni zastopnik francoske proge v Buchs-u (Švica), ki pride nalašč v ta namen semkaj.

Po COSULICH PROGI priredimo naš prihodnji skupni izlet z ladjo "VULCANIA" dne 14. novembra in skupni božični izlet pa na 3. decembra z ladjo "SATURNIA". Cena do Trsta \$100.; za tja in nazaj pa \$164. in vojni davek posebej.

MI ZASTOPAMO POLEG TEH DVEH PROG TUDI VSE DRUGE PROGE KOT NA PRIMER: CUNARD LINE, WHITE STAR LINE, RED STAR LINE, NORTH GERMAN LLOYD, HAMBURG-AMERICAN LINE, HOLLAND AMERICAN LINE, U. S. LINES in druge

ZA POJASNILA GLEDE POTOVANJA, POTNIH LISTOV, CEN, VIZEJEV IN PERMITOV SE OBRNITE NA DOMAČO TVRDKO

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

KNJIGARNA

"GLAS NARODA"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

POVESTI in ROMANI

Ana Karenina (Tolstoj) 5.50

Amerika, povsed dobro, doma 65

Agitator (Kersnik) broš. 80

Andrej Hofer 50

Beneška vedeževalka 35

Belgrajski biser 35

Beli mecesen 40

Bele noči, mali junak 60

Balkansko-Turska vojska 80

Balkanska vojska, s slikami 25

Boj in zmaga, povest 20

Blagajna Velikega vojvode 60

Belfegor 80

Boy, (roman) 65

Burska vojska 40

Beatni dnevniki 60

Božično darovi 35

Božja pot na Bledu 20

Božja pot na Šmarni gori 20

Cankar:

Gresnik Lenard, broš. 70

Mimo življenja 80

Moje življenje 75

Romantične duše 60

Cvetke 25

Cvetina Borogradska 50

Čebelica 25

Črtice iz življenja na kmetih 35

Drobiz, in razne povesti —

Spisal Mišlinski 60

Darovana, zgodovinska povest 50

Dekle Eliza 40

Dalmatinske povesti 35

Dolga roka 50

Do Ohrida in Bitolja 70

Doli z orožjem 50

Don Kišot iz La Manhe 40

Dve sliki: — Njiva; Starka 60

(Meško) 50

Devica Orleanska 50

Duhovni boj 50

Dedek je pravil; Marinka in Skrateljki 40

Elizabeta 35

Fabijola ali cekev v Katakombah 45

Fran Baron Trenk 35

Fizozofska zgodba 60

Fra Diavolo 50

Gozdovnik (2 ZVEZKA) 1.20

Goispodarica sveta 40

Godčevski katekizem 25

Gostilne v stari Ljubljani 60

Grška Mytologia 1.25

Gusarji 75

Gusar v oblakih 80

Hadži Murat (Tolstoj) 40

Hči papeža, vez. 1.20

Hektorjev meč 50

Hedvika 50

Hudi časi, Blage duše, veselolaga 75

Helena (Kmetova) 40

Hudo Brezdnio (II. zv.) 35

Humorske, Groteske in Satire 80

vezano 80

broširano 60

Izlet g. Brončka 1.20

Izbrani spisi dr. H. Dolencea 60

Iz tajnosti prirode 50

21. oktobra:

New York, Cherbourg, Hamburg

22. oktobra:

Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen

23. oktobra:

Majestic, Cherbourg

Rotterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

Augustus, Napoli, Genova

24. oktobra:

George Washington, Cherbourg, Hamburg

25. oktobra:

Bremen, Cherbourg, Bremen

Ile de France Havre

26. oktobra:

Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg

27. oktobra:

Sauria, Trst

Stuttgart, Cherbourg, Bremen

30. oktobra:

Europa, Cherbourg, Bremen

Berengaria, Cherbourg

Olympic, Cherbourg

31. oktobra:

President Harding, Cherbourg, Hamburg

Cleveland, Cherbourg, Hamburg

4. novembra:

Hamburg, Cherbourg, Hamburg

6. novembra:

Homerik, Cherbourg

Statendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

7. novembra:

America, Cherbourg, Hamburg

10. novembra:

Roma, Napoli, Genova

11. novembra:

Leviathan, Cherbourg

Deutschland, Cherbourg, Hamburg

12. novembra:

Dresden, Cherbourg, Bremen

13. novembra:

Aquitania, Cherbourg

Majestic, Cherbourg

St. Louis, Cherbourg, Hamburg

14. novembra:

Ile de France, Havre

Vulkan, Trst

President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg

New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

17. novembra:

Bremen, Cherbourg, Bremen

18. novembra:

New York, Cherbourg, Hamburg

19. novembra:

Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen

20. septembra:

Olympic, Cherbourg

Rotterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

21. novembra:

George Washington, Cherbourg, Hamburg

25. novembra:

Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg

26. novembra:

Stuttgart, Cherbourg, Bremen

27. novembra:

Homerik, Cherbourg

Augustus, Napoli, Genova

28. novembra:

President Harding, Cherbourg, Hamburg

Kretanje Parnikov
Shipping News

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogranich parnikih:

ILE de FRANCE 26. okt.; 14. nov.

(Opolnoči) (Opoldne)

PARIS 1. decembra; 16. januarja

(1. P.M.) (12.05 A